

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 25956/2022 din data de 02.03.2023

Biroul permanent al Senatului

L 866 / 6.03.2023

Domnului Mario-Ovidiu Oprea,
Secretarul general al Senatului României

Stimate domnule secretar general,

L 866/2022 Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 5560 din 29.11.2022 prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a altor acte normative (b772/24.11.2022)*, în vederea avizării, vă comunicăm că această solicitare a fost analizată în ședința din data de 22 februarie 2023 a Comisiei nr. 1 – reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere.

În acest sens, au fost avute în vedere prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești” din cuprinsul prevederilor anterioare similare ale art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În urma analizei propunerii legislative, comisia de specialitate a Consiliului a formulat următoarele observații:

1. Propunerea de modificare și completare a **art. 137** din Codul penal, deși oferă o soluție normativă corespunzătoare pentru situația în care persoana juridică a înregistrat o cifră de faceri în anul anterior săvârșirii faptei (caz în care ar urma să fie avută în vedere această cifră de afaceri așa cum rezultă din situația financiară anuală), totuși aceasta ar putea genera dificultăți serioase de aplicare în cazul în care persoana juridică a fost înființată chiar în anul săvârșirii faptei, iar hotărârea în procesul penal este pronunțată în cursul aceluiași an, deci înainte de definitivarea situației financiare anuale. În această ipoteză, dacă nu există o situație financiară anuală definitivă, dispozițiile propuse la alin. (3¹) nu ar putea fi aplicate, iar instanța nu ar avea la

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

dispoziție un alt criteriu prevăzut de legea penală pentru determinarea cifrei de afaceri, în acord cu exigențele de calitate a legii impuse de decizia Curții Constituționale nr. 708/2021.

2. Reglementarea propusă la **art. 297 alin. (1)** din Codul penal nu asigură implementarea integrală a cerințelor rezultate din jurisprudența Curții Constituționale.

Astfel, prin Decizia nr. 650 din 25 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 97 din 7 februarie 2019, Curtea Constituțională a constatat, printre altele, că dispozițiile art. I pct. 50 [cu referire la art. 297 alin. (1)] din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție sunt neconstituționale.

Prevederile supuse controlului de constituționalitate au avut următorul cuprins:

*„(1) Fapta funcționarului public, aflat în exercițiul atribuțiilor de serviciu reglementate expres prin legi, ordonanțe de guvern sau ordonanțe de urgență, care refuză să îndeplinească un act sau îl îndeplinește prin încălcarea atribuțiilor astfel reglementate, a unor dispoziții exprese dintr-o lege, ordonanță de guvern sau ordonanță de urgență, în scopul de a obține pentru sine, soț, rudă sau afin până la gradul II inclusiv, un folos material necuvenit și prin aceasta cauzează o pagubă certă și efectivă **mai mare decât echivalentul unui salariu minim brut pe economie sau o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau juridice, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani sau amendă.**”*

Dintre argumentele reținute de instanța de contencios constituțional, sunt extrem de relevante, în analiza prezentei propuneri legislative, cele reținute la paragraful 626 din Decizia nr. 650/2018, în conformitate cu care:

*„În aplicarea Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016, legiuitorul ar fi trebuit să fie mai ales preocupat de definirea intensității vătămării, cu referire la drepturile sau interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice, și nu de stabilirea unui prag valoric derizoriu în sine, care, în realitate, nu rezolvă problema caracterului de *ultima ratio* a sancțiunii penale. Practic, prin modul de reglementare a textului analizat, vor persista aceleași probleme cu privire la dificultatea delimitării diverselor forme de răspundere, față de cea penală. Prin urmare, Curtea constată că legiuitorul a încălcat prevederile art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție, ignorând viziunea de ansamblu ce rezultă din decizia Curții Constituționale asupra infracțiunii antereferte.”*

Or, din această perspectivă, Comisia a constatat că propunerea legislativă transmisă la avizare face referire la același prag valoric al pagubei - *echivalentul unui salariu minim brut pe economie* – care a fost calificat ca fiind *derizoriu* de către instanța de contencios constituțional.

Pe de altă parte, nici prin această propunere de modificare a alin. (1) al art. 297 din Codul penal nu este realizată *definirea intensității vătămării* drepturilor sau libertăților fundamentale ale unei persoane fizice sau juridice.

În plus, se impune înlăturarea, din cuprinsul textului propus pentru art. 297, a referirii la „un alt act normativ care, la data adoptării acestuia, avea putere de lege”, această mențiune fiind de natură să aduce la categoriile de acte normative avute în vedere de Curtea Constituțională în Decizia nr. 405/2016 și să afecteze caracterul previzibil al reglementării.

În consecință, propunerea de modificare a reglementării infracțiunii de abuz în serviciu ar trebui revăzută, astfel încât să răspundă tuturor exigențelor rezultate din jurisprudența Curții Constituționale.

3. Cu privire la propunerea de modificare a art. 298 din Codul penal, Comisia a semnalat, *în principal*, faptul că printre opiniile exprimate anterior de Consiliul Superior al Magistraturii s-a regăsit și propunerea de abrogare a acestui articol, apreciindu-se că menținerea acestei incriminări nu este necesară, față de caracterul subsidiar al infracțiunii în raport de alte reglementări.

De altfel, o propunere în acest sens a fost cuprinsă în demersul normativ referitor la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, a cărei constituționalitate a fost analizată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 650/2018. Sub acest aspect, instanța de contencios constituțional a reținut „că norma de dezincriminare criticată nu afectează valori fundamentale ale societății, lipsa prevederilor art. 298 din Codul penal din legislația penală nefiind de natură a încălca drepturi sau libertăți fundamentale.”

În subsidiar, dacă legiuitorul consideră necesară menținerea acestei incriminări, Comisia a apreciat că, pentru identitate de rațiune, toate argumentele prezentate în analiza propunerii de modificare a art. 297 alin. (1) din Codul penal sunt valabile și în ceea ce privește propunerea de modificare a art. 298 din Codul penal.

În egală măsură, și în cazul infracțiunii de neglijență în serviciu este necesară stabilirea pragului valoric al pagubei și definirea intensității vătămării drepturilor sau libertăților fundamentale ale unei persoane fizice sau juridice.

Mai mult, în raport de faptul că neglijența în serviciu nu este o infracțiune intenționată, ci o infracțiune care se săvârșește din culpă, este de analizat dacă pericolozitatea în mod evident mai scăzută a autorului unei astfel de fapte nu ar fi de natură să atragă stabilirea unui prag valoric mai ridicat al pagubei sau o intensitate sporită a vătămării, pentru existența acestei infracțiuni, prin comparație cu cele necesare pentru infracțiunea de abuz în serviciu.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Un argument în sensul unei asemenea diferențieri poate fi desprins și din reglementarea Codului penal anterior, în care una dintre urmările imediate cerute pentru existența infracțiunii de neglijență în serviciu consta în vătămarea *importantă* a intereselor legale ale unei persoane, în timp ce în cazul infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor nu era prevăzută condiția caracterului *important* al vătămării.

4. Referitor la propunerea de completare a **art. 3** din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, comisia de specialitate a Consiliului Superior al Magistraturii a exprimat un punct de vedere favorabil, cu observația că, pentru claritatea reglementării, soluția legislativă ar trebui să se regăsească în cuprinsul Codului penal, la art. 4, vizat de altfel de Decizia Curții Constituționale nr. 651/2018.

5. Dispozițiile **art. V** din propunerea legislativă sunt în strânsă corelație cu cele propuse pentru art. 297 și 298 din Codul penal, motiv pentru care rămân incidente considerațiile prezentate mai sus în analiza acestor propuneri.

Cu privire la celelalte dispoziții ale propunerii legislative, comisia de specialitate a Consiliului Superior al Magistraturii a exprimat un punct de vedere favorabil.

Cu deosebită considerație,

Judecător Daniel GRĂDINARU
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011